

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Hostivice, okres Praha-západ

Komenského 141, 253 01 Hostivice

Identifikátor školy: 600 053 121

Termín konání orientační inspekce: 4., 5., 8., 9. a 11. leden 2001

Čj.	022 12/01-2157
Signatura	ob4cu120

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola má v tomto roce 18 tříd v 1. až 9. ročníku, statisticky vykazuje 432 žáků; hospodaří a právně vystupuje jako samostatná příspěvková organizace. Její součástí jsou čtyři oddělení školní družiny a školní klub. Škola je jediná ve městě, přibližně 50 dětí dojíždí z osmi okolních obcí, spádový obvod není vymezen. V porovnání s loňským rokem se počet žáků snížil o 50 dětí a dvě třídy.

1. Vzdělávací nabídka

Vzdělávací program: Výuka probíhá podle programu Obecná škola čj. 12035/97-20.

Výuka cizích jazyků: Povinné výuce od 4. ročníku jsou určeny 3 hodiny týdně, vyučuje se anglický a německý jazyk. Pro nejmladší děti je v prostorách školy nabízena výuka anglického jazyka za úplatu, kterou vede soukromá osoba, a která je pokračováním výuky v mateřské škole. V rámci volitelných předmětů je nabízena výuka francouzského jazyka a anglická konverzace.

Volitelné a nepovinné předměty, zájmové útvary: Pro žáky 6. až 9. ročníku je zavedeno 34 skupin volitelných předmětů v rozsahu 1 - 3 hodin týdně. Pro děti 4. ročníku se realizují dvě skupiny nepovinných předmětů dopravní výchova, pro 2. ročník sportovní a pohybové aktivity. V rámci školního klubu se organizují kroužky, zaměřené např. na přípravu žáků k přijímacím zkouškám do víceletých gymnázií, kroužek literární, pěvecký a další.

Výuka počítačové gramotnosti: Předmět informační výchova se vyučuje formou 4 skupin volitelného předmětu. Kromě toho je žákům v době mimo vyučování umožněn volný přístup k výpočetní technice v informačním centru školy.

Výuka tělesné výchovy: Kromě dvouhodinových bloků základní Tv je zavedeno 5 skupin volitelného nebo nepovinného předmětu se sportovním zaměřením. Lyžařský výcvik se organizuje pro žáky 7. a 4. ročníku formou kurzů s pobytem na horách, výuka plavání je realizována podle pokynů MŠMT.

Školy v přírodě: Pravidelně jsou organizovány pro žáky 1. i 2. stupně, v rámci rozvíjení mezinárodních kontaktů se osvědčuje spoluúčast německých dětí z partnerské školy.

Péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami: Pomoc těmto dětem je závislá jen na individuálním přístupu učitelů, škola nemá vytvořen dostatečný systém pro integraci handicapovaných dětí, i když má odborně proškolené učitele v oblasti speciální pedagogiky. Na 1. stupni je v tomto školním roce zavedena logopedie.

Péče o talentované žáky: V individuálních soutěžích a olympiádách vyhlašovaných MŠMT se škola výrazně neprezentuje, nejvyšší úspěšnost je ve sportovních soutěžích. Příprava žáků k přijímacím zkouškám na střední školy je posilovaná v 8. a 9. ročníku volitelnými předměty.

Výuka pracovních činností: Výuce pracovních dovedností není v učebním programu určen žádný samostatný předmět, na 2. stupni je zavedeno 6 skupin volitelných předmětů.

Mimoškolní aktivity: V této oblasti je škola velmi úspěšná, organizuje řadu sportovních, kulturních, společenských i veřejně prospěšných akcí, kterými pozitivně ovlivňuje klima školy i sounáležitost a seberealizaci všech zúčastněných. Některé úspěšné akce byly organizovány jako projekty s účastí veřejnosti; škole se daří aktivně zapojovat do veřejného života města. V prostorách školy probíhají také různé kurzy, orientované i na dospělé účastníky.

Vzdělávací nabídka školy je široká, rezervy jsou zejména v péči a pomoci žákům se specifickými vzdělávacími potřebami.

2. Podmínky pro výuku

2.1 Hodnocení prostorových a materiálních podmínek

Dvě školní budovy stojí protilehle při frekventované vozovce. V hlavní historické budově je umístěn 2. stupeň a 5. ročníky, 1. až 4. třídy, včetně školní družiny, jsou v nové moderní budově. Kuchyně s jídelnou je umístěna v přístavbě, která je přímo propojena s hlavní budovou. V současné době škola nemá zásadní technické problémy, pouze v několika třídách 1. stupně dochází v zimních měsících k vlhnutí a plesnivění zdí ve výklencích. V rámci územního plánování je v obci již rozhodnuto o výstavbě nové školy.

Pro 18 tříd je určeno 25 učeben, z toho 6 je vykazováno jako odborné pracovní. Prostředí učeben je pro výuku převážně podnětné, zejména na 1. stupni. Samostatné místnosti užívá školní klub, jedno oddělení školní družiny a knihovna, která je organizovaná zároveň jako informační centrum s počítači. Pro pracovníky jsou k dispozici kanceláře a dvě sborovny. Stavebními úpravami se podařilo vyřešit problém chybějících pomůckových kabinetů. Stav úložného nábytku je rozdílný, ve třídách 2. stupně převažuje většinou starý a již opotřebovaný, na 1. stupni je moderní vybavení. V budově 2. stupně je nový žakovský nábytek jen výjimkou, převažují staré, ale udržované nebo repasované typy.

Vybavení učebnicemi je v pásmu průměru, na rodičích je požadováno hrazení pracovních sešitů. V některých třídách jsou požadavky školy nepřiměřeně vysoké. Vybavení učebnicemi pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou je spíše skrovné, zejména na 2. stupni je kvalitních pomůcek a vyučovací techniky málo, počítačové vybavení školy má velké rezervy. Škola nemá vlastní tělocvičnu, smluvně je využívána tělocvična místního Sokola. Na školním pozemku je vybudováno nové menší hřiště. Podmínky pro pracovní činnosti jsou dobré, škola má k dispozici žakovskou kuchyňku, dílnu, v areálu je vlastní pozemek pro pěstitelství.

Celkově obě školní budovy budí velmi dobrý estetický dojem, i historická budova je příjemně a přiměřeně upravená a vyzdobená. Během inspekce byla škola důsledně zamykaná, zabezpečovací systém byl funkční.

Prostorové a materiální podmínky byly v souhrnu zhodnoceny stupněm průměrný.

2.2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Přehled tříd a počtu žáků								
I. B - 27	II. B - 23	III. B - 25	IV. B - 23	V. B - 24	VI. A - 21	VII. A - 25	VIII. A - 24	IX. A - 20
I. A - 27	II. A - 22	III. A - 27	IV. A - 22	V. A - 26	VI. B - 21	VII. B - 24	VIII. B - 26	IX. B - 24
54 žáků	45 žáků	52 žáků	45 žáků	50 žáků	42 žáků	49 žáků	50 žáků	44 žáků

Průměrný počet žáků ve třídách 1. stupně je 24,6 - na 2. stupni cca 23,1. Celkově cca 24 žáků.

Stavba rozvrhu, organizace přestávek, denní počet hodin a jejich sled odpovídají § 9 odst. 3 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 o základní škole, ve znění pozdějších předpisů; délka přestávek je podle vnitřního řádu dodržena. V několika případech jsou nevhodně posunuty začátky vyučování od 2. nebo 3. hodiny, výuka se pak prodlužuje do odpolední. Podmínky pro relaxaci během přestávek vymezuje školní řád, v případě vhodného počasí je umožněn pobyt na zahradě. V zimních měsících jsou žáci pouze ve třídách a na chodbách. Během hospitací většina učitelů 2. stupně prokázala špatné hospodaření s učebním časem, výuka se prodlužovala do přestávek. Polední pauzy mohou žáci trávit ve školním klubu, event. v knihovně.

Škola je plynofikovaná, tepelné podmínky vyhovují. Osvětlení vyžaduje rekonstrukci, zejména pro uvolněné a nebezpečné ochranné kryty. Zajištění pitného režimu není zcela optimální, na

1. stupni jej obstarávají individuálně a různými způsoby třídní učitelky, v hlavní budově je pouze automat na balené nápoje. U mladších dětí se osvědčil prodej mléka. Stravování žáků zabezpečuje školní jídelna, v úrovni stolování a organizaci výdeje nebyly zjištěny problémy. Na udržování pořádku se spolupodílejí žakovské služby. Žakovský nábytek ve třídách někdy neodpovídá somatickým potřebám žáků, třídy bývají vybavovány pouze jedním velikostním druhem. Žakovské šatny na 1. stupni mají vyhovující kapacitu a jsou moderně řešené, na 2. stupni je stav méně uspokojivý. Společná a neoddělená šatna pro 10 tříd přináší častější problémy, které byly kritizovány i rodiči žáků v dotaznících. Sociální zařízení v obou budovách je na odpovídající hygienické i estetické úrovni, včetně spotřebního hygienického vybavení.

Pravidla pro dodržování pedagogických dozorů jsou stanovena, rozpisují jsou zveřejněny. V hlavní budově jsou dozory ustanoveny pouze na velké přestávky. Evidence školních úrazů ve školním roce 1999/2000 vykazuje 21 úrazových událostí, z toho je 10 registrovaných úrazů. Školení a poučení BOZP jsou prováděna, třídní knihy evidují záznamy o projednání školního řádu a poučení z hlediska bezpečnosti žáků.

Psychohygienické podmínky vzdělávací činnosti byly posouzeny stupněm průměrný, s pozitivy a negativy v rovnováze.

2.3 Hodnocení personálních podmínek

Pedagogický sbor tvoří včetně pracovníků vedení 31 členů, z toho je šest vychovatelů školní družiny, klubu a informačního centra. S výukou vypomáhají 2 pedagogové v důchodu, sbor je se třemi výjimkami feminizovaný, věkový průměr na obou stupních je podle údajů školy 43 let; tři z vychovatelů působí zároveň jako učitelé. Pracovní kolektiv doplňuje 14 správních zaměstnanců, jeden pracovník vykonává civilní službu. Ke stabilizaci zaměstnanců poskytl zřizovatel čtyři byty. Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti je pouze cca 50% výuky zajišťováno učiteli s plnou pedagogickou i odbornou způsobilostí pro daný stupeň školy; horší situace je na 2. stupni, kde legislativním požadavkům zcela odpovídá pouze pedagogické zajištění pro předmět výtvarná výchova (ustanovení § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a § 2 odst. 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců).

Personální podmínky výuky byly posouzeny stupněm průměrný.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Skupina předmětů v prvním až třetím ročníku

Rozvrh hodin umožňuje vyučujícím organizovat výuku podle potřeby v blocích, tato možnost nebyla během hospitací využita. Zhlédnuty byly dvě hodiny matematiky, český jazyk, výtvarná výchova a prvouka. Učitelé předložili časově tematické plány učiva. Nedodržení učebních plánů, osnov a standardů nebylo zjištěno. Příprava na jednotlivé hodiny byla zodpovědná.

Hospitováno bylo celkem u pěti vyučujících, z nichž pouze jedna nemá odbornou ani pedagogickou kvalifikaci pro výuku na prvním stupni základních škol. Výuka probíhala v příjemném prostředí kmenových učeben. K dispozici měli žáci platné učebnice a pracovní sešity. Přípraveny byly drobné pomůcky, kartičky s příklady či texty a pod. V hodině prvouky měla vyučující připraveny demonstrační pokusy, pro výtvarnou výchovu bylo dostatek spotřebního materiálu a pomůcek. Didaktická technika použita nebyla. Základní hygienické podmínky byly ve všech hodinách vytvořeny. Možnost relaxace byla žákům poskytnuta pouze

ve dvou hodinách, délka hodin odpovídala běžné normě 45 min., bez náznaků globální výuky.

Užité formy a metody práce měly v jednotlivých hodinách rozdílnou úroveň - od vynikající (v českém jazyce ve II. třídě) po průměrnou (v prvouce ve III. třídě). Častá byla snaha zprostředkovat žákům učivo pomocí jejich činností a prožitků, jen v některých hodinách byl zaznamenán individuální přístup a přihlídnutí k osobnímu tempu žáků.

Ve všech hodinách byli žáci k práci motivováni povzbuzováním, pochvalami, spoluprací ve skupinách, drobnými soutěžemi, popř. demonstračními pokusy. Ve třech hodinách se významnou měrou podíleli na rozboru chyb, v jednom případě měli možnost hodnotit hodinu. Klasifikace přímo ve výuce chyběla, písemnosti žáků byly většinou opravovány. Atmosféra byla vesměs pracovní a příjemná. Komunikativní pravidla žáci dodržovali a dostávali dostatek prostoru pro formulaci vlastních myšlenek.

Hodnocení jevů:

Plánování a příprava výuky	Podmínky výuky	Organizace, formy a metody výuky	Motivace a hodnocení	Interakce a komunikace
Velmi dobrý	Velmi dobrý	Velmi dobrý	Velmi dobrý	Velmi dobrý

Sledovaná výuka byla souhrnně zhodnocena stupněm velmi dobrý.

Český jazyk ve 4. a 5. ročníku

Časová dotace je v souladu s učebním plánem, jedna z hodin probíhá formou dělené výuky. Obsah učiva měly učitelky zpracovány v časově tematických plánech, které vycházely z používaných učebnic. Bezprostřední příprava na hodiny byla většinou velmi dobrá.

Předmět zajišťovaly čtyři učitelky, z nichž tři měly odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na 1. stupni. Ve většině hospitovaných hodin byly vhodně zařazeny relaxační aktivity, v jednom případě bylo opomenuto větrání učebny. Vyučovalo se v pěkně upravených třídách, materiální zázemí bylo na standardní úrovni. V průběhu výuky využívaly vyučující i vlastní pomůcky, knihy z umělecké literatury, jedenkrát se uplatnila magnetofonová nahrávka.

Ve všech šesti sledovaných hodinách převažovala frontální výuka, ve které však byly většinou účelně střídány rozmanité a nápadité činnosti. Zvolené metody a formy práce byly přiměřené schopnostem a věku žáků. V průběhu vyučování byl uplatněn např. řízený rozhovor, hry, soutěže, práce s učebnicí i cvičnými texty, skupinové a individuální činnosti. Žáci dokázali učivo aplikovat, ve dvou případech byla zaznamenána práce s chybou, diferenciací úkolů se vyskytla jen ojediněle. Většina učitelek prokázala tolerantní individuální přístup k dětem.

Ve všech hospitovaných hodinách byla zařazena úvodní motivace, průběžnou motivací bylo časté povzbuzování a oceňování žakovských výkonů, zařazování mezipředmětových vztahů, event. aktualizace učiva. Žáci měli možnost využít své dosavadní životní zkušenosti. Motivování byli také slovní pochvalou, popř. známkou. Učitelky je vedly k sebehodnocení a k hodnocení výsledků práce svých spolužáků. Průběžná klasifikace zaznamenána v žakovských záznamnících byla co do četnosti dostatečná, převažovaly známky hlavně z mluvnického učiva. Úprava v sešitech byla u některých žáků na nízké úrovni. Závěrečné zhodnocení a celkové shrnutí učební látky proběhlo pouze ve čtyřech hodinách.

Ve většině hodin byla navozena velmi dobrá pracovní atmosféra. Učitelky měly u žáků přirozenou autoritu, respektovaly osobnost žáka. Pouze ojediněle se vyskytly menší projevy nekázně. Ve dvou hodinách měli žáci velký prostor pro rozvoj komunikativních dovedností a vyjádření svých názorů a postojů. Celkově byl jejich mluvní projev velmi dobrý.

Hodnocení jevů:

Plánování a příprava výuky	Podmínky výuky	Organizace, formy a metody výuky	Motivace a hodnocení	Interakce a komunikace
Velmi dobrý	Průměrný	Velmi dobrý	Velmi dobrý	Velmi dobrý

Sledovaná výuka byla celkově zhodnocena stupněm velmi dobrý.

Český jazyk, občanská výchova

Časová dotace obou předmětů v jednotlivých ročnících byla v souladu s učebním plánem. V 7. až 9. ročníku bylo zavedeno 5 skupin volitelného předmětu cvičení z českého jazyka, se zaměřením na doučování a přípravu k přijímacím zkouškám. Vyučující měly zpracovány časové tematické plány, jejichž kvalita měla rozdílnou úroveň. Aktuální příprava na hospitované hodiny byla dobrá.

Český jazyk a občanská výchova byly přiděleny čtyřem vyučujícím, z nichž pouze jedna splňuje požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro daný stupeň školy.

Vyučování probíhalo v učebnách, jejichž prostředí a vybavení pomůckami nebylo dostatečně podnětné. Materiální zázemí je celkově standardní; vyučující uplatnily i své zhotovené pomůcky. Prostory školní knihovny a informačního centra nebyly při sledovaných hodinách využívány. Žáci používají při vyučování kromě učebnic také pracovní sešity a pracovní texty. Základní psychohygienické zásady byly během vyučovacího procesu v podstatě dodržovány, zjištěny byly i nedostatky (např. výuka o přestávce, nevyhovující svítidla).

Pět hospitovaných hodin bylo založeno na frontálním způsobu výuky, jen ve třech sledovaných hodinách převažovaly účelné skupinové činnosti a práce ve dvojicích. Nové učivo bylo prezentováno převážně prostřednictvím výkladu a řízeného rozhovoru. V jedné hodině se na získávání nových poznatků aktivně podíleli sami žáci. V průběhu vyučovacího procesu učitelky zařazovaly práce s učebnicí, pracovními sešity a texty, v jednom případě bylo při občanské výchově zaznamenáno vyhledávání informací v odborných publikacích. Didaktická technika byla použita pouze jedenkrát a z hlediska časové struktury neúčelně. Zápisy byly většinou prováděny bez aktivní spoluúčasti žáků. Zadávání diferenciovaných úkolů nebylo dostatečně do výuky začleňováno, individuální přístup k žákům byl uplatňován v menší míře.

Úvodní motivace byla provedena formou seznámení s cílem a obsahem hodiny. Mezipředmětové vazby byly ve větší míře uplatňovány hlavně ve vyučovacích jednotkách občanské výchovy. V jedné hodině byla patrná práce s chybou, ojediněle byla zaznamenána aktualizace učiva. Během vyučovacího procesu byli žáci za svou práci hodnoceni především slovně. Četnost známek v žákovských záznamnicích byla sice dostatečná, ale velmi nízká byla frekvence známek z některých složek českého jazyka (tj. z komunikační a literární výchovy). V průběžné motivaci byly celkově rezervy. Závěrečné shrnutí učiva neproběhlo ve třech hodinách, jen jedenkrát se uskutečnilo za aktivní spoluúčasti žáků. Celkové zhodnocení výkonu žáků bylo většinou opomíjeno nebo bylo provedeno až o přestávce.

Během vyučování panovala klidná pracovní atmosféra. Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly většinou založeny na vzájemné důvěře a respektování pravidel kulturního jednání a vystupování. Při skupinových činnostech byli žáci vedeni k vzájemné toleranci a kooperaci. Většina mladších žáků dokázala velmi dobře formulovat své myšlenky, u starších převažovalo spíše strohé vyjadřování, přestože jim byl poskytován dostatečný komunikační prostor.

Hodnocení jevů:

Plánování a příprava výuky	Podmínky výuky	Organizace, formy a metody výuky	Motivace a hodnocení	Interakce a komunikace

Průměrný	Průměrný	Průměrný	Průměrný	Velmi dobrý
----------	----------	----------	----------	-------------

Sledovaná výuka byla celkově zhodnocena stupněm průměrný.

Matematika ve 4. až 9. ročníku

V souladu s učebními plány se vyučuje ve 4. a 5. ročníku pět hodin, v 6. až 9. ročníku čtyři hodiny. V jedné z hodin je třída vždy dělená na dvě skupiny. V 7. až 9. ročníku je zřízeno 5 skupin volitelných předmětů cvičení z matematiky, tři jsou doučovací, dvě prohlubující. Pro všechny ročníky byly zpracovány časové tematické plány učiva, na druhém stupni v nich z hlediska plnění učebních osnov byly zjištěny následující zásadní nedostatky. V 6. ročníku chybělo učivo tematických celků Slovní úlohy a Úvod do algebry, nad rámec učebních osnov v něm bylo zařazeno téma Dělitelnost; v 7. ročníku chyběl tematický celek Lineární rovnice a lineární funkce a učivo o vzájemné poloze dvou kružnic a přímký a kružnice; v 8. ročníku chyběl celek Počítání s mnohočleny, nad rámec učebních osnov bylo zařazeno téma Lineární rovnice a nerovnice, Pravoúhlé promítání a Podobnost; v 9. ročníku chybělo učivo o kvadratické funkci a jejím grafu. Kontrolou třídních knih ze školního roku 1999/2000 bylo zjištěno porušování učebních osnov v 6., 7. a 9. ročníku. V 6. ročníku nebylo probíráno učivo funkce a její graf, nad rámec učebních osnov bylo probíráno učivo úhel, druhy úhlů, osa úhlu, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha dvou kružnic a přímký a kružnice, výšky trojúhelníku, obsah trojúhelníku, obsah čtyřúhelníku, násobek a dělitel, určování dělitele, pravidla dělitelnosti. V 7. ročníku nebylo probíráno učivo úhel, shodnost trojúhelníků, konstrukce trojúhelníku, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha dvou kružnic a přímký a kružnice, lineární funkce. V 9. ročníku nebylo probíráno učivo o posunutí. Bezprostřední příprava na většinu hospitovaných hodin byla ze strany vyučujících dobrá.

Výuku matematiky ve 4. až 9. ročníku zajišťuje celkem sedm vyučujících. Z počtu 60 hodin týdně je pouze 35 hodin vyučováno učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ve 4. a 5. ročníku probíhala výuka v kmenových učebnách, na 2. stupni se předmět vyučuje převážně ve dvou odborných pracovnách. Zpětné projektořy nejsou v učebnách k dispozici, část využívaných učeben není uzpůsobena k jejich používání (chybějící projekční plochy). Vybavení učebními pomůckami je standardní. Učebnice používané ve 4. až 5. ročníku jsou součástí ucelené řady, obdobně i učebnice v 6. a 7. ročníku. V 8. a 9. ročníku jsou využívány starší učebnice, odpovídající dříve platným učebním dokumentům čj. 18 730/91-20. Ve všech ročnících měli žáci k dispozici pracovní sešity, které hradili rodiče. V odborné pracovně s výpočetní technikou jsou k dispozici výukové programy na matematiku. Tempo výuky bylo většinou přiměřené, pouze ojediněle byly v hodinách zařazovány relaxační aktivity. Ve IV. B bylo zaznamenáno nevhodné posazení praváka a leváka v lavici.

Většina z jedenácti hospitovaných hodin byla zaměřena na procvičování učiva a měla dobrou stavbu. Převažovala frontální práce, pouze zcela ojediněle byla zařazena skupinová práce. Pestrá náplň, střídání činností, zařazování zábavných a soutěživých forem práce bylo zaznamenáno v hodině v V. B. Ve dvou hodinách byla patrná individuální práce se slabšími žáky, diferenciacce směrem k nadaným a bystrým žákům se objevovala spíše ojediněle. Učební pomůcky byly efektivně využívány převážně ve 4. a 5. ročníku, na 2. stupni spíše výjimečně. Didaktická technika nebyla využita v žádné ze sledovaných hodin. Ve třech hodinách byly zaznamenány odborné nedostatky (nepřesné čtení desetinných čísel, chybějící zkouška při řešení rovnic), v 6. ročníku byly rezervy v systematickosti a přehlednosti zápisů na tabuli. V hodině v VIII. B většina žáků nezvládala samostatnou práci, neboť jim byly zadány příklady vyšší náročnosti, které s nimi nebyly procvičeny. Předávání nových poznatků formou výkladu (ve dvou hodinách) bylo přehledné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Ve většině sledovaných hodin chybělo závěrečné shrnutí probíraného a procvičovaného učiva.

Vstupní motivace byla nejčastěji provedena formou seznámení s programem hodiny. V průběžné motivaci byly rezervy ve využívání mezipředmětových vztahů a praktických úloh. Velmi dobrá byla průběžná motivace ve IV. A a V. B, žáci byli povzbuzováni k další práci pozitivním hodnocením, často se objevovaly nediskriminující soutěže. Závěrečné zhodnocení práce bylo provedeno pouze ve dvou hospitovaných hodinách. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských záznamnících byla velmi nízká v 6. a 9. ročníku a u některých žáků V. A a VII. A. V 8. ročníku je klasifikace do žákovských záznamníků zapisována kumulovaně za určité období, v 6. a 8. ročníku není často uvedeno konkrétní klasifikované učivo.

Výuka probíhala převážně v klidné pracovní atmosféře, většina vyučujících měla u žáků přirozenou autoritu. Děti dobře spolupracovaly a respektovaly pokyny vyučujících, pouze ve čtyřech hodinách byly průvodním jevem drobné projevy nekázně.

Hodnocení jevů:

Plánování a příprava výuky	Podmínky výuky	Organizace, formy a metody výuky	Motivace a hodnocení	Interakce a komunikace
Pouze vyhovující	Průměrný	Průměrný	Průměrný	Průměrný

Sledovaná výuka byla celkově zhodnocena stupněm průměrný.

Hudební výchova

Časová dotace předmětu je omezena ve všech třídách pouze na jednu hodinu; na 2. stupni je v souladu, na 1. stupni naopak v rozporu s učebním plánem vzdělávacího programu. Globálně pojatá výuka se v 1. až 3. ročníku praktikuje pouze výjimečně a není zárukou kompenzace chybějících hodin; v učebních plánech jsou výrazné nedostatky. Vyučující sestavují časové tematické plány učiva, učební osnovy jsou respektovány.

Většinu hodin (61%) vyučuje absolvent střední hudební odborné školy bez pedagogického vzdělání, v 1. až 4. ročníku vyučují především třídní učitelky. Učebním zázemím jsou kmenové třídy, v hlavní budově víceúčelová učebna hudební výchovy, vybavená kvalitní reprodukcí technikou a hudebními nástroji. Ve IV. třídě měli žáci připraveny improvizované rytmické nástroje, vyučující používala k doprovodu kytaru. Psychohygienické podmínky odpovídaly charakteru výchovného předmětu.

Obsahem výuky ve IV. třídě byly převážně zpěvní činnosti, které příležitostně doplňovala hra na tělo nebo na improvizované nástroje. V 5. ročníku bylo učivo strukturovanější. Kromě zpěvu a rytmizace měli žáci možnost pracovat s hudebními motivy a variacemi. Vyučující využíval osobní hudební předpoklady, multiinstrumentální dovednosti a hudební reprodukce. Rezervou výuky byly chybějící pedagogické zkušenosti a didaktické znalosti. V obou hodinách byli žáci motivováni obsahem učiva, hrou na nástroje i zajímavými činnostmi a hrami. Hodnocení a klasifikace byly vlídné a přiměřené.

Komunikace mezi žáky a vyučujícími byla bez problémů a na velmi dobré úrovni, atmosféra hodin byla radostná.

Hodnocení jevů:

Plánování a příprava výuky	Podmínky výuky	Organizace, formy a metody výuky	Motivace a hodnocení	Interakce a komunikace
Průměrný	Velmi dobrý	Průměrný	Velmi dobrý	Velmi dobrý

Sledovaná výuka byla celkově zhodnocena stupněm průměrný.

Přírodopis, přírodověda - vlastivěda

Časové dotace pro přírodopis jsou v souladu s učebním plánem, pro přírodovědu s vlastivědou jsou poddimenzované na 3 hodiny týdně. Učební obsah je sestaven do tematických plánů, které vycházejí pouze z používaných učebnic, nerespektují specifika programu, např. cílenou propojenost různých předmětů, ke které je nutná týmová spolupráce učitelů. Dodržování učebních osnov je vzhledem k jejich volnosti a rámcovému pojetí obtížné analyzovat, zejména ve 4. a 5. ročníku, celkově učební okruhy odpovídají učebním standardům. Laboratorní formy výuky jsou zařazovány spíše jen výjimečně. Vlastní příprava učitelů na sledované hodiny měla ve všech případech rezervy v didaktických postupech i v pomůckové oblasti. Žákům 6. a 7. ročníku je nabízen volitelný předmět přírodovědné praktikum, k jehož obsahové náplni nebyl předložen žádný plán. Předmět si zvolilo 7 žáků.

Na výuce se podílí 5 učitelů, dva z nich jsou absolventy přírodovědecké fakulty, všechny hodiny jsou vyučovány odborně. Na 2. stupni se přírodopisy vyučují v pracovně, na kterou navazuje víceúčelový kabinet. Učební prostředí bylo zjištěno jako podnětné, i když převážnou část vystavovaných materiálů tvořily jen nástěnné obrazy. Materiální zázemí předmětů má jen základní úroveň, převažují pomůcky orientované na popis přírodnin, doplňován je především obrazový materiál a mapy. Z učební techniky byl nejčastěji využíván videopřehrávač, určený pro operativní převážení do různých učeben, v 5. ročníku byl využit zpětný projektor. Žáci používali moderní učebnice a pracovní sešity, které jim hradili rodiče.

Ve všech sledovaných hodinách probíhala výuka základního typu zaměřená pouze na poznatky, nikoliv na dovednosti, v jedné hodině se opakovalo formou písemného testu. Organizace učebního času, výběr činností, používané metody i formy byly pouze tradiční a pro žáky učebně velmi málo přínosné. Více se vyučovalo než prokazatelně naučilo, žáci byly převážně jen v pasivních rolích posluchačů a diváků. Kladem výuky byla odborná a věcná správnost, rezervy byly v didaktické oblasti.

Motivace probíhala pouze samovolně, nikoliv cíleně a před každou činností. Do značné míry byla dána obsahem učiva, demonstrací některých pomůcek a osobnostmi učitelů. Hodnocení a klasifikace bylo celkově velmi málo. Úroveň žákovských sešitů v jednotlivých třídách byla rozdílná, přímou úměrou odpovídala pedagogickému přístupu a zájmu.

Atmosféra ve všech třídách byla vyvážená bez výrazných pozitivních nebo negativních jevů, žáci akceptovali vyučovací styly a způsoby hodnocení, vztahy mezi učiteli a žáky byly bezproblémové. Pouze v 5. ročníku byly náznaky signalizující nižší autoritu nezkušeného učitele. Prostor určený pro samostatný verbální projev žáků a cílený rozvoj komunikace byl všeobecně malý.

Hodnocení jevů:

Plánování a příprava výuky	Podmínky výuky	Organizace, formy a metody výuky	Motivace a hodnocení	Interakce a komunikace
Pouze vyhovující	Průměrný	Pouze vyhovující	Průměrný	Průměrný

Sledovaná výuka byla celkově zhodnocena stupněm průměrný.

Fyzika

Přidělená časová dotace odpovídá ve všech třídách učebnímu plánu. V 7. a 8. ročníku je povinné týdenní minimum navýšeno o jednu hodinu. Volitelné předměty s fyzikálním zaměřením nejsou zavedeny. Obsah učiva je vyučujícími zpracován v tematických časových plánech, které vycházejí z používaných učebnic a odpovídají závazným učebním standardům. Výuka formou

laboratorních cvičení je prováděna nedostatečně. V rozvrhu hodin je pro některé třídy předmět zařazen ve dvou po sobě následujících dnech, třikrát týdně nastává situace, kdy je předmětu vyučováno ve dvou třídách paralelně, což komplikuje možnost využití odborné pracovny. Práce předmětové komise je podle záznamů spíše jen formální. Příprava vyučujících na zhlédnuté hodiny měla zejména po materiální stránce rezervy.

Fyzice ve škole vyučují celkem tři učitelé, z nich pouze jedna vyučující splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Hodiny fyziky probíhaly v odborné pracovně nebo v kmenové třídě. Vybavení pracovny je na průměrné úrovni, chybí např. rozvody elektřiny do žákovských stolků. Vybavení pro základní i experimentální výuku je dostatečné, uloženy jsou ve skříních učebny nebo v přilehlém kabinetě. Žáci mají k dispozici platné učebnice, sbírky úloh a fyzikální tabulky. V žákovské knihovně mají také možnost čerpat z řady publikací, fyzikální výukové programy v počítačích k dispozici nebyly. V hospitovaných hodinách chyběly pomůcky pro žákovské experimentální činnosti i audiovizuální technika. Pouze ve dvou hodinách z pěti byl dostatek demonstračních pomůcek. Základní hygienické podmínky ve zhlédnutých hodinách byly bez závažných problémů, pouze v jedné z hodin byla nízká intenzita osvětlení. Jednotvárná výuka nebyla kompenzována žádnou relaxací.

Všechny hodiny byly vedeny klasickým stylem předávání poznatků. Žáci neměli možnost vyvozovat nebo ověřovat poznatky vlastními činnostmi. Požadavky proklamovaného vzdělávacího programu na uplatňování heuristických metod nebyly naplněny. Výuka probíhala jednotně pro všechny žáky, bez zohlednění jejich individuálního tempa a dispozic. Jen ve dvou hodinách bylo učivo dostatečně demonstrováno.

Úroveň motivace se lišila podle názornosti výuky. Ve dvou hodinách učitel udržel po značnou část vyučovacího času zájem žáků o výklad, v další hodině projevovala zájem pouze část žáků. Ve zbývajících dvou, převážně verbálně vedených hodinách, žáci ztráceli zájem, někteří se zabývali vedlejšími činnostmi. Písemnosti žáků nejsou vždy dostatečně účinně kontrolovány. V hodinách se neklasifikovalo. Namátkovou kontrolou žákovských knížek byl zjištěn značný podíl písemných forem zkoušení, včetně tzv. čtvrtletních prací. V některých hodinách zcela chybělo závěrečné zhodnocení.

Pravidla komunikace žáci dodržovali, málo využívali prostor pro formulování a rozvíjení vlastních myšlenek. Většinu komunikačního prostoru si ponechávali pro svůj projev vyučující. Ve všech hodinách převládala přátelská atmosféra.

Hodnocení jevů:

Plánování a příprava výuky	Podmínky výuky	Organizace, formy a metody výuky	Motivace a hodnocení	Interakce a komunikace
Průměrný	Průměrný	Pouze vyhovující	Pouze vyhovující	Průměrný

Sledovaná výuka byla zhodnocena stupněm pouze vyhovující.

Chemie

Předmět je vyučován v souladu s učebním plánem po dvou hodinách týdně v 8. a 9. ročníku. Obsah učiva odpovídá učebním osnovám, příprava na výuku byla vždy zodpovědná, ale s rezervami v materiální i didaktické oblasti. K vymezení tematických okruhů učiva si vyučující sestavují plány, které jsou strukturované pouze podle používaných učebnic. Experimentální pojetí výuky není optimální, v některých třídách se laboratorní práce v tomto školním roce ještě nekonaly.

Na výuce se podílejí tři učitelky s odborným chemickým vzděláním, z osmi hodin je šest vyučováno učitelkami s plnou pedagogickou a odbornou způsobilostí pro daný stupeň školy.

Výuka probíhá v odborné pracovně, na kterou přímo navazuje víceúčelový pomůckový kabinet a nově vybudovaná malá žákovská laboratoř. Vybavení pracovny má spíše charakter klasické třídy, laboratoř je funkční, ale bez rozvodu plynu, její prostorová kapacita odpovídá pouze dělené výuce při nižším počtu žáků. Výzdoba učebny byla orientovaná k předmětu, prostředí bylo podnětné. Materiální zázemí pro laborování žáků je spíše podprůměrné, chemikálie jsou z hlediska denní potřeby uloženy neoperativně. Žáci mají k dispozici moderní učebnice a pracovní sešity, které hradí rodiče. Z hlediska dodržování hygienických zásad učení došlo při jedné z hodin k ohrožení žáků při nesprávné didaktice demonstračního pokusu.

Ve všech hodinách byl vždy sdělen cíl a základní organizace činností. Převažovaly klasické frontální výukové metody, doplněné videofilmem, demonstračním pokusem v jednom případě i skupinovou prací se stavebními molekul. Pokud bylo probíráno nové učivo, pojmové procesy nebyly kvalitně strukturované, smysl demonstračních pokusů mnoha žákům unikal. V jednom případě vyučující předvedla i závažný přestupek ve vlastní laboratorní technice. Všechny učitelky se více zaměřily na efektivitu metod než na jejich učební smysluplnost. Na fixační fáze hodin a závěrečná zhodnocení zbývalo velmi málo času, nebo zcela chyběly.

Motivace žáků byla ve všech hodinách přiměřená, oživení přinesly demonstrační pokusy, filmová ukázka nebo i vlastní činnost. Přístupy k hodnocení a klasifikaci byly u jednotlivých učitelek rozdílné, v jedné třídě byla frekvence zapsaných známek za pololetí velmi nízká až nevyhovující. Rovněž náročnost na pracovní návyky a grafickou úroveň sešitů byla nejednotná. Atmosféra hodin byla ve všech případech pracovní, žáci respektovali požadavky a pravidla. Rozvoj komunikace omezují často používané pracovní sešity.

Hodnocení jevů:

Plánování a příprava výuky	Podmínky výuky	Organizace, formy a metody výuky	Motivace a hodnocení	Interakce a komunikace
Průměrný	Průměrný	Průměrný	Průměrný	Průměrný

Sledovaná výuka byla posouzena stupněm průměrný.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka byla ve sledovaných předmětech v souhrnu zhodnocena stupněm průměrný.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Organizování, plánování

Organizování: Ředitel má požadované pedagogické vzdělání s odborností pro učitelství v 1. až 5. ročníku a 14 let pedagogické praxe. Do řídicí funkce byl jmenován na základě konkursního řízení od 1. září 1991 a opětovně potvrzen k 30. květnu 1997. Funkce zástupkyň ředitele pro pedagogickou oblast vykonávají dvě zkušené kvalifikované učitelky; pro organizační řízení pedagogického úseku 1. stupně je ustanovena vedoucí učitelka, která má rovněž pravomoc zástupu ředitele v jeho nepřítomnosti a do značné míry zajišťuje organizaci výuky v 1. až 5. ročníku, včetně některých kontrolních kompetencí. Ekonomickou oblast, řízení školní jídelny a právních zaměstnanců vede zástupkyně pro ekonomiku a provoz. Mzdové účetnictví je zajišťováno smluvně. Administrativní úsek a personální agendu spravuje sekretářka školy.

Počet tříd školy nezakládá podle § 8 odst. 2 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., právo ředitele jmenovat druhého zástupce. Překročení tohoto právního předpisu je v praxi zčásti kompenzováno vyšší mírou přímé vyučovací povinnosti u obou zástupkyň; jedná se o navýšení

na 14 hodin, to zn. o tři hodiny nad normu, kterou stanovuje Nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanovuje míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství. Přímá vyučovací povinnost ředitele byla zjištěna nižší o jednu hodinu, vyučoval 5 hodin. Podle jeho osobního sdělení bylo důvodem organizační opatření, ve 2. pololetí bude vyučovat 7 hodin, to zn. jednu hodinu nad normu. Opatření bylo doloženo zápisem z předmětové komise.

Základní hierarchie pracovních vztahů je ustanovena v organizačním řádu. Pracovní náplně a kompetence jsou stanoveny pro různé kategorie pedagogických i správních zaměstnanců. Mezi vedoucími i dalšími pracovníky jsou písemně určeny kompetence. Učitelé i zaměstnanci znají svoje pracovní role, pro zautomatizování některých úkonů jsou vypracovány vlastní tiskopisy, běžně je využívána výpočetní technika s programy pro řízení škol. Porady vedení se konají pravidelně v týdenních intervalech.

Pedagogičtí pracovníci se řídí pracovním řádem vydaným MŠMT (zveřejněn ve sborovně), pracovním řádem školy, řádem školy, rozvrhem hodin a dozorů, učebními dokumenty, vnitřními směrnici, plány a operativními pokyny vedení. Správní zaměstnanci mají určeny pracovní náplně. Školní řád obsahuje ustanovení podle § 15 vyhlášky 291/1991 Sb., vydán byl v souladu s § 8 odst. 5 jmenované vyhlášky, předložen byl návrh jeho novelizace.

Poradní orgány tvoří kromě pedagogické rady především předmětové komise a metodické sdružení 1. stupně a školní družiny. Činnost metodických složek je zaměřena více na organizační podporu než na zkvalitňování výuky a koordinaci obsahu učiva, v přístupu je vysoká míra formalismu, zejména na 2. stupni. Při škole je zřízena Rada školy, která se aktivně podílí na celkové prosperitě školy. Žákovským poradním orgánem je "školní parlament", který vede a řídí ředitel školy. Zásadní význam má pedagogická rada, která se schází dle plánu pětkrát ročně.

Požadovaná písemná dokumentace byla předložena, v pedagogické oblasti byly zjištěny dílčí nedostatky, např. chyby a nesrovnalosti v rozvrzích některých tříd, v zahajovacím výkazu, v zápisech pedagogických rad chybějí závěry a usnesení; třídní knihy jsou na 2. stupni často vyplňovány nečitelně a nepřehledně, administrativní úroveň třídní dokumentace má v mnoha případech výrazné rezervy.

Informační systém uvnitř školy tvoří měsíční plány práce a roční plány akcí, pedagogické rady a pravidelné provozní porady. Hlavním informačním centrem jsou sborovny, kde je zaveden operativní systém pro předávání individuálních i obecných informací. Pohotovost systému posiluje také funkční školní rozhlas a telefonické propojení různých pracovišť i zaměstnanců. Způsoby předávání informací rodičům a partnerům školy jsou jednak tradiční, prostřednictvím žákovských záznamníků, třídních schůzek, event. písemné komunikace, ale i netradiční - formou konzultačních hodin učitelů a nabídkou "Dne otevřených dveří". Důležité jsou rovněž různé akce školy a veřejná prezentace, např. v místním tisku. Zápisy v žákovských knížkách jsou převážně uvážlivé, pouze od několika málo učitelů jsou dokladem neprofesionálního zvládnání situací. Pro evidenci a dokumentaci různých kázeňských prohřešků žáků jsou pro potřeby učitelů zavedeny "kázeňské sešity".

Plánování: Dlouhodobé vize rozvoje jsou zformulovány v novém koncepčním dokumentu, který je výrazně inspirován programem podpory zdraví ve škole; zaměřuje se na netradiční, ale významné oblasti, např. atmosféru školy, pohodu sociálního a organizačního prostředí, zdravé učení a otevřené partnerství. Časově je rozložen do tří let, vychází z aktuálních i dlouhodobých potřeb školy, před jeho zpracováním proběhla veřejná diskuse v pedagogickém sboru. Dokument nezahrnuje některé úseky, které jsou z hlediska učebního programu specifické nebo za současného stavu důležité, např. cíle v oblasti výuky, výchovy k občanství, změn stereotypních učebních metod, autoevaluace, personální strategii, zkvalitnění pomůckového vybavení apod. Roční plán činnosti je zpracován pouze jako plán akcí. Nejvýznamnější složkou

plánování jsou týdenní pracovní plány, které jsou základním nástrojem operativního řízení. Celkově jsou plány určené k řízení školy podnětné, jejich vzájemná návaznost je ale nedokonalá, dokumenty nevytvářejí jednotný a ucelený systém. Od učitelů jsou požadovány časově tematické plány učiva.

Souhrnné počty hodin učebních plánů (dále jen UP) ve všech třídách 1. stupně odpovídají požadavkům učebního programu. Kontrolu časových dotací pro jednotlivé předměty komplikuje pojetí předloženého rozvrhu, v 1. až 3. ročníku je vykazován pouze blok obecná škola. Ve 4 a 5. ročníku byly zjištěny nedostatky v předmětech přírodověda - vlastivěda a hudební výchova. Také na 2. stupni se UP odlišuje od vzdělávacího programu v několika jednotlivostech. Ve všech ročnících je navýšen počet základního povinného minima o 2 až 3 hodiny. Tím se snižuje prostor pro předměty prohloubeného výkladu a předměty volitelné. Žákům v 6. - 9. ročníku jsou sice před výběrem určeny počty hodin (1, 1, 2, 3) tak, aby nedocházelo k překračování závazného týdenního počtu hodin v ročníku, ale v praxi nejsou tato čísla striktně dodržována, u velké části dětí dochází k jeho překračování. Problém se vztahuje na všechny třídy 2. stupně.

Např. v 7. ročníku UP umožňuje týdně vyučovat 28 povinných a povinně volitelných předmětů. Předpokládá 24 hodin povinného minima a 4 hodiny povinně volitelné. V VII. A je vyučováno 27 hodin povinného základu a pro volitelný předmět je určena pouze 1 hodina. Ve skutečnosti 16 z 25 žáků si vybralo 2 - 3 hodiny volitelných předmětů, a tím došlo k překročení jejich celkového počtu hodin o dvě až tři hodiny. Učební plán třídy je relativně plněn, ve skutečnosti u jednotlivých žáků je ale překročen.

Vysoká nabídka volitelných předmětů (zavedeno je 34 skupin) výrazně ovlivňuje skladbu a časovou kapacitu týdenního rozvrhu. Velký počet vyučovaných hodin s sebou přináší zároveň riziko při absencích učitelů, třídní knihy zaznamenávají velmi vysoký počet neodučených hodin. Např. V třídní knize IX. C ze škol. roku 1999/00 bylo neodučeno nejméně 87 hodin. Jako důvody byly zapsány osobní nebo pracovní překážky učitelů, např. nemoce, vzdělávání, rekreace, účasti na akcích školy, pedagogické rady.

Specifikem rozvrhu hodin je kromě velké frekvence povinných a povinně volitelných předmětů také vysoký počet dělených hodin. Mimo standardního dělení tříd na výuku cizích jazyků je od 3. ročníku dělená vždy jedna hodina českého jazyka, od 6. ročníku i jedna hodina matematiky. Dělí se všechny hodiny rodinné výchovy (navýšení o 12 hodin) a dvě hodiny výtvarné výchovy. Většina dělených hodin je na 2. stupni, naopak chybí v 1. a 2. třídách.

Nedostatky v dodržení učebních osnov byly zjištěny v matematice v 6., 7. a 9. ročníku.

Povinná nabídka náboženské výchovy je školou zajišťována na základě požadavků farností, výuka probíhá mimo prostory školy. Závazný projekt "Úvod do světa práce" v 6. až 9. ročníku není v rámci školy rozpracován do žádného plánu, u mladších žáků je profesní orientace pouze nahodilá a příležitostná.

Ředitel školy usiluje o vytvoření funkční organizační struktury, delegoval dílčí řídicí a kontrolní kompetence na několik spolupracovníků; postupně si vytváří prostor pro vlastní pedagogické řízení. Druhá zástupkyně ředitele byla jmenována neoprávněně. Kvalitní složkou organizování je informační systém. Plánovací oblast, i když má ještě rezervy, umožňuje jak koncepční, tak i operativní vedení školy. Závažným problémem je zjištění porušování právních předpisů - chyby a nedostatky v dodržování učebních plánů a učebních osnov, vysoký počet neodučených hodin. Řízení školy bylo z hlediska organizování posouzeno stupněm průměrný, z hlediska plánování stupněm pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků, kontrolní mechanismy

Vedení a motivování: Rámcový plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), který by vycházel z priorit školy a byl součástí ročního plánu činnosti, ředitelství

nezpracovává. Zároveň ale výrazně podporuje vzdělávací aktivity zaměstnanců na základě zveřejňovaných vzdělávacích nabídek, především Pedagogického centra Praha. Účast na těchto akcích je rozsáhlá, pouze v tomto školním roce již bylo absolvováno cca 60 jednorázových akcí (některé z nich probíhají i v dopoledních hodinách). Kromě seminárního vzdělávání získávají pedagogickou kvalifikaci dva učitelé na pedagogické fakultě, další se ke studiu připravují. Cizí jazyky studují čtyři učitelky. Pracovní úlevy jsou zaměstnancům poskytovány bez písemné dohody. Čerpání účelově přidělených finančních prostředků na DVPP není ve výroční zprávě dostatečně analyzováno, ustanovení pokynu MŠMT čj. 21366/95-20 k použití a kontrole účelově vázaných finančních prostředků přidělených státním a obecním školám na DVPP není důsledně dodrženo. Pro pomoc začínajícímu učiteli je ustanovena funkce uvádějícího učitele, adaptační proces je podložen plánem; učitelům bez pedagogické nebo odborné způsobilosti by měly teoreticky pomáhat metodické orgány, v praxi závisí jen na osobní aktivitě. Pedagogický tisk je odebírán v dostatečném množství, dostupný je ve sborovnách. Moderní pedagogické literatury je dostatek.

Ředitel školy prokazatelně usiluje o demokratický a participativní styl vedení, učitelé, rodiče, žáci i bývalí absolventi školy jsou vyzýváni k různým anketám, besedám a dotazníkovým akcím, kterými jsou zjišťovány jejich názory na kvalitu školy. Vedení hledá a vytváří podněty pro posílení partnerských vztahů, usiluje o uvědomělé spolurozhodování. Učitelům často přináší k úvahám a projednání návrhy pro různé celoškolské akce, projekty i alternativní pedagogické postupy. Motivace a seberealizace pracovníků je upevňovaná především pozitivní atmosférou a sociálními vztahy, řada učitelů je ochotna žákům a škole věnovat čas nad rámec svých pracovních povinností. Stmelujícím prvkem jsou m.j. také různé akce školy, které úspěšně posilují zdravý patriotizmus a identitu zaměstnanců. Kritéria pro hodnocení pracovníků nebyla vedením školy dosud vypracovaná, hodnocení je prováděno pouze operativně a nahodile.

Kontrolní systém: Kompetence vedoucích pracovníků a plány hospitací jsou písemně stanoveny, přesto je frekvence kontrol i jejich účinnost nedostatečná, např. v loňském roce na 2. stupni byly realizovány v průměru dvě hospitace na třídu a školní rok; jejich vliv na inovační vývoj didaktických postupů je všeobecně nízký. Kvalita rozborů prováděná vedoucími pracovníky školy byla na 2. stupni v několika případech nekompetentní; vedení školy umí dobře ocenit klady, ale nedostatečně analyzuje odborné a didaktické chyby. Pozitivním zjištěním byla naopak snaha školy o vlastní sebehodnocení vzdělávacích výsledků testy Kalibro v loňském roce. Plán dalších kontrol není zpracován.

Strategické i operativní vedení lidí se více zaměřuje na pohodu pracovního prostředí a vztahů, na stabilitu pedagogického sboru a jeho vzdělávání i různé osobní seberealizace učitelů.. Menší pozornost je věnována pedagogickému vedení. Kontrolní činnost je slabším článkem řízení, pro rozvoj školy má více význam informační než formativní. Kontrolních výstupů je málo, nepostihují všechny důležité úseky a s jejich výsledky se zatím i nedostatečně pracuje. Řízení školy z hlediska vedení lidí bylo posouzeno stupněm průměrný, v kontrolní oblasti stupněm pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Ředitel usiluje o vytvoření moderní školy založené na humánních principech, na otevřeném partnerství a osobní zodpovědnosti žáků i zaměstnanců. V některých oblastech se mu tyto záměry daří prokazatelně plnit, všeobecně je uznáván pokrok v materiálních i personálních podmínkách, oceňované jsou četné aktivity, které vytvářejí podmínky pro seberealizace dětí a školu otevírají k rodičům i veřejnosti, zaměstnanci oceňují sociální pohodu na pracovišti. Úspěšně je naplňován program obecná škola v nižších ročnících.

Na druhé straně bylo zjištěno více závažných chyb i porušení závazných právních předpisů. Z tohoto důvodu bylo řízení posouzeno stupněm pouze vyhovující s výraznými nedostatky.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Zjištění z dotazníků rodičů

Počet vrácených dotazníků (cca 50%) snížil jejich statistický význam, k hodnocení školy se vyjádřilo 53 respondentů. Kladně byly hodnoceny především mimoškolní aktivity a akce, které škola pořádá pro děti i veřejnost, a nabídka volitelných předmětů. Uznávaná byla také snaha o zkvalitňování prostředí, vstřícnost školy k rodičům, v několika případech byl oceňován i přístup k žákům a kvalita některých učitelů. Kritizováno bylo především chybějící zázemí pro tělesnou výchovu, ale i učební a pedagogické postupy některých učitelů, včetně způsobů zkoušení. Výhrady byly k rozvrhu hodin, pitnému režimu, šatnám a organizaci třídních schůzek i k nedostatečné pomoci žákům s poruchami učení a chování. Celkově převažovala kladná hodnocení a stanoviska.

2. Zjištění z kontroly hospodaření se státními finančními prostředky

Orientační kontrola byla zaměřena na vedení pokladních knih, vnitroorganizačních účetních směrnic, na analytickou evidenci finančních prostředků státu a obce, hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb (dále jen "FKSP"), inventarizaci majetku a závazků a výroční zprávu o hospodaření z roku 1999.

Hospodaření školy s finančními prostředky: Ve škole není vedena dostatečná analytická evidence, takže nelze průkazným způsobem rozlišit tok peněžních prostředků přidělených obcí od peněžních prostředků přidělených státem. Zásadním způsobem je tak omezena možnost kontroly hospodaření se státními prostředky. Jedná se o porušení § 7 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění. Ve vykázaných příjmech nejsou zahrnuty finanční částky získané akcemi školy, např. ze školního jarmarku, ze sběrů a z plesů, jinak ve výročních zprávách o činnosti školy zmiňovaných.

Kontrola pokladních knih: Ve škole jsou vedeny tři pokladní knihy, kontrolována byla pokladní kniha školy pro rok 2000. V zápisech jsou uváděné nesrozumitelné znaky a zkratky, je v ní škrtnáno a dodatečně přepisováno, ve většině případů nejsou uvedena data oprav a podpis osoby, která opravu provedla. Jedná se o porušení § 35 zákona č. 563/1991 Sb. Na listě č. 8 téže pokladní knihy je záznam o kontrole pokladní hotovosti provedené pracovníci kontrolního úseku Školského úřadu Praha-západ, ze dne 25. září 2000. Údaj uvádí schodek mezi účetním a skutečným stavem o částku 33.278,-Kč. Stav pokladní hotovosti byl 65.133,60 Kč, konečný zůstatek v pokladní knize školy 98.411,60 Kč. Protokol z provedené kontroly nebyl kontrolním orgánem ke dni ukončení inspekce škole doručen. Další kontrola pokladny školy a hospodaření byla provedena Kontrolním výborem Zastupitelstva města Hostivice dne 4. prosince 2000. Podle vydané zprávy nebylo zjištěno závad a pozitivně bylo zhodnoceno hospodaření školy, vedení účetní osnovy a způsob evidence dokladů.

Vnitroorganizační účetní směrnice: Kontrole byly předloženy dokumenty z 1. září 2000: Systém zpracování účetnictví, Oběh účetních dokladů, Úschova účetních písemností, Účtový rozvrh, Směrnice na zásoby a jejich evidence, oceňování zásob. Účetní směrnice s účtovým rozvrhem pro rok 1999 nebyly vypracovány, jedná se o porušení § 14 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb. Chyběl rovněž seznam číselných znaků, symbolů a zkratk používaných v účetnictví, jedná se o porušení § 16 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb. Předložené dokumenty neměly vždy náležitou vypovídací hodnotu, např. chybělo datum, ke kterému účetnímu období se vztahovaly nebo nebyly podepsány.

Hospodaření FKSP: Kontrola hospodaření s FKSP byla provedena namátkově za 1. pololetí roku 2000. Na tvorbu a používání fondu není sestaven rozpočet, nejsou stanoveny zásady pro jeho používání. Jedná se o porušení § 12 vyhlášky č. 310/1995 Sb., o FKSP, v platném znění. Škola nevede knihu přijatých faktur FKSP a nečísluje pořadovými čísly došlé faktury. Z předložených přijatých faktur není zřejmé, kdo je přijal, schválil a na který účet byly zaúčtovány. Jsou opatřeny nečitelnou parafou dole (zřejmě podpis ředitele školy). Účetnictví FKSP je vedeno neprůkazným způsobem, je neúplné a nevěrohodné. Jedná se o porušení § 7 a § 12 zákona č. 563/1991 Sb. Při poskytování půjček nejsou plně respektována ustanovení § 5 a § 9 vyhlášky č. 310/1995 Sb., např. není doložen účel půjčky. Inventarizace finančních prostředků FKSP není prováděna. Jedná se o porušení § 29 a 30 zákona č. 563/1991 Sb.

Výroční zpráva školy o hospodaření: Za rok 1999 nebyla předložena ani zpracována, obdobně také za rok 1998. Nebyl dodržen § 17e odst. 3 zákona 564/1990 Sb, o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění. Neúplné informace o hospodaření jsou zčásti uvedeny ve výroční zprávě o činnosti školy.

Inventarizace majetku a závazků: Mimořádná, řádná, dokladová nebo fyzická inventarizace majetku a závazků nebyla provedena v r. 1998, 1999 a 2000. Inventurní karty majetku nejsou zřízeny, inventurní soupisy majetku, pohledávek a závazků nebyly předloženy se zdůvodněním ředitele, že se jedná o majetek obce, a proto jej škola účetně nevede. Ředitel školy nerespektuje smlouvy se zřizovatelem z 30. ledna 1995 o nájmu nemovitostí a o výpůjčce movitých věcí, které mu ukládají každoročně předkládat výsledky inventarizace. Předložen byl pouze doklad ze dne 30. listopadu 2000 "Inventarizace základních prostředků, drobných a krátkodobých prostředků a materiálových zásob, provedená k 31. říjnu 2000". Věrohodnost údajů na dokladu nebylo možno ověřit, protože nebyly k dispozici soupisy inventarizovaného majetku.

3. Výchovné poradenství

Poradenskou službu školy vykonává zkušená učitelka s dlouhou pedagogickou praxí bez specializačního studia. V její činnosti dominuje pomoc vystupujícím žákům v profesní orientaci a v administrativě přihlášek, vede rovněž administrativu dětí se specifickými poruchami učení. Škola zatím nemá propracovaný systém pomoci handicapovaným žákům, individuální pomoc a tolerance jsou ponechávány pouze na uvědomění učitelů. Integrovaní žáci nejsou statisticky vykazováni a není žádáno o příplatek na jejich integraci ze státního rozpočtu. Pro poradenství není sestavován žádný plán, včetně povinného projektu "Úvod do světa práce". Činnosti se řídí pouze aktuální potřebou, ve výkonu jsou rezervy.

4. Další dílčí zjištění

- Do školní družiny a školního klubu bylo zapsáno více žáků než stanovuje určená kapacita.
- Zřizovací listina a statut školy neuvádějí všechny součásti školy, chybí školní klub.
- Výroční zpráva o činnosti školy neobsahuje informace o použití účelově přidělených prostředků na DVPP ve smyslu metodického pokynu MŠMT čj. 21 366/95-20 k DVPP.
- V třídních knihách není evidováno probírané učivo ve školách v přírodě.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. září 2000.
- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě školy, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 672/2000/Va ze dne 27. března 2000.
- Zřizovací listina a statut základní školy ze dne 16. března 1999.

- Dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Organizační řád ze dne 1. září 2000, vnitřní směrnice školy.
- Školní řád ze dne 30. srpna 1999, řády odborných pracoven a pracovišť ze dne 1. září 2000.
- Pracovní řád pro pedagog. pracovníky ze dne 4. září 2000, přehled pracovních úvazků.
- Přehledy volitelných a nepovinných předmětů.
- Přehledy vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2000/2001.
- Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 1998/1999 a 1999/2000.
- Třídní knihy ze školního roku 1998/1999, 1999/2000 a 2000/2001.
- Dokumentace k plánování a kontrolní činnosti, koncepce práce školy ze dne 25. září 2000.
- Ověřená personální dokumentace čj. 312/00 ze dne 13. prosince 2000.
- Minimální preventivní program a jeho hodnocení ze dne 3. prosince 2000.
- Dokumentace předmětových komisí.
- Dokumentace žáků se specifickými poruchami učení.
- Dokumentace školního klubu.
- Žákovské knížky a notýsky žáků, sešity a písemné práce žáků školy.
- Časové tematické plány učiva sledovaných předmětů.
- Dotazníky pro rodiče.
- Inspekční zprávy a protokoly čj. 022 003/99-5080, 022 016/99-5080, K-02-04/9596-259, K-02-04/9596-260, hospitační záznamy.
- Podkladová dokumentace k orientační inspekci ze dne 22. prosince 2000, čj. 4/12/00.
- Příjmové a výdajové pokladní doklady FKSP za 1. pololetí roku 2000; přijaté faktury FKSP za 1. pololetí roku 2000; pokladní kniha FKSP na rok 2000; Smlouvy o poskytnutých půjčkách z FKSP.

ZÁVĚR

Pozitiva

- Humanizační trend školy, snaha o vytváření partnerských vztahů se žáky i rodiči.
- Mimoškolní aktivity, prezentace školy v životě města.
- Sportovní úspěchy i za ztížených prostorových a materiálních podmínek.
- Knihovna - informační centrum školy, s kvalitním a doplňovaným knižním fondem, několika počítači, internetem, kopírovací a další technikou. Přirozená podpora čtenářství.
- Účinný informační systém školy, vydávání školního časopisu, pravidelná prezentace v Hostivickém měsíčníku.
- Zavedení školního klubu jako centra zájmové činnosti, vzdělávání a relaxace žáků.
- Rozvoj mezinárodních kontaktů s partnerskou školou v SRN, zapojení do projektu Důvěra překonává hranice.
- Úsilí ředitele školy a podpora zřizovatele zaměřené na stabilitu učitelů.

Doporučení

- Zkvalitnit management řízení zejména v oblasti kontrolní práce.
- Ve výuce se zaměřit na zkvalitnění učebních procesů, sledovat motivaci a aktivní činnosti žáků, vyváženost pamětného a aplikačního učení.

- Přehodnotit efektivitu velkého počtu dělených hodin vzhledem ke skutečnému učebnímu obsahu, početnosti tříd a věku žáků.
- Hledat a vytvářet vlastní sebehodnotící nástroje, např. i v kooperaci s jinými školami, výsledky důsledně analyzovat a vracet do strategie řízení.
- Funkci výchovného poradce rozdělit na více osob. Zkvalitnit systém pomoci dětem se SPU, využívat možnosti finančního posílení rozpočtu na integraci žáků.
- Ve vztahu k žákům více využívat průběžných pochval a ocenění.
- Upravit učební plány tak, aby více umožňovaly individuální výběr a volitelnost předmětů bez překročení závazného souhrnného počtu hodin u každého žáka. Stanovit dlouhodobá pravidla, podle kterých se mohou žáci v případě zájmu postupně prostřídat i v atraktivních předmětech, především v informatice.
- Posílit počet zájmových útvarů školního klubu na úkor přiměřené redukce nabídky volitelných předmětů.
- Omezit požadavky k rodičům na finanční hrazení pracovních sešitů.

Škola pracuje v dobrých prostorových podmínkách, zásadním nedostatkem je pouze chybějící tělocvična. Materiální vybavení je průměrné, s pozitivními i negativními odchylkami, obdobně jako psychohygienické podmínky, které ovlivňují kvalitu výuky i celkovou atmosféru školy. Trvalým problémem je vytvoření kvalitního pedagogického sboru a jeho stabilizování, několik učitelů již využívá školní byty.

Orientační vhled do výuky několika předmětů vypověděl o průměrné až velmi dobré úrovni na 1. stupni a průměrné až pouze vyhovující úrovni na 2. stupni. Škola si zvolila náročný učební program s humánní filozofií, zaměřený na výchovu k uvědomělému občanství. Za stávajících reálných podmínek se jej daří s obtížemi naplňovat pouze v některých oblastech, např. v přístupu většiny pedagogů 1. stupně k dětem, v jejich učebních a metodických dovednostech, všeobecně v otevírání školy všem partnerům.

Učební obsah je na obou stupních všeobecně podřizován pouze používaným a zpravidla předimenzovaným učebnicím, nároky na žáky jsou nedostatečně diferenciované. Program se tak promítá jen do časových dotací předmětů, ale velmi málo do vlastní struktury a obsahu učiva. S filozofií programu nejsou ztotožněni všichni učitelé, metodické orgány jsou pasivní, mezipředmětové kooperace jsou velmi nízké, předměty nemají integrující charakter. Podle zjištění z hospitovaných hodin na 2. stupni byly učební postupy vždy klasické s převahou frontálních a verbálních forem a metod, variabilní aktivní činnosti žáků často nahrazovala písemná cvičení v pracovních sešitech, rozvoji komunikace bylo věnováno málo prostoru. Pojetí volitelných předmětů není optimální, i když jejich nabídka je široká.

Nejúspěšnější je škola v oblasti různých akcí, které posilují soudržnost dětí, dětí a učitelů často i rodičů a veřejnosti.

Řízení školy z hlediska dodržování obecně závazných právních předpisů a organizování vzdělávací činnosti vykazalo při orientační kontrole nedostatky.

SOUHRNNÉ HODNOCENÍ

- *Prostorové, materiální a personální podmínky se postupně v dílčích oblastech zlepšují, v souhrnu byly zhodnoceny stupněm průměrný.*
- *Průběh sledovaných vzdělávacích procesů byl zhodnocen stupněm průměrný.*
- *Řízení školy bylo vzhledem k vyššímu počtu porušení právních předpisů posouzeno stupněm pouze vyhovující.*
- *V oblasti efektivity využívání hospodářských prostředků přidělených ze státního rozpočtu byly orientační kontrolou zjištěny nedostatky.*
- *Z hlediska dlouhodobého vývoje se řediteli nejlépe daří zlepšování podmínek, včetně částečné stabilizace pedagogického sboru, jeho vedení má pozitivní vliv na sociální atmosféru, rozvoj školy jako organizace a výchovně vzdělávací činnost v oblasti aktivit. Závěry z provedených inspekčních zpráv ve většině případů vedení školy respektuje a v rámci možností je řeší.*

Škola byla v souhrnu sledovaných ukazatelů zhodnocena stupněm průměrný, výuka odpovídá více klasické tradiční škole, než učebnímu programu Obecná škola.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

**Školní inspektoři
a další zaměstnanci ČŠI:**

Vedoucí týmu	Mgr. Eva Kindlová
Členové týmu	Mgr. Miroslava Březinová
	Mgr. Petr Jiroš
	Mgr. Viktor Keller
	Jaroslav Tichý

V Berouně dne 7. února 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. února 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Vít Šolle

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-03-15	022 14/01-2157
Zřizovatel:	2001-03-15	022 16/01-2157
Rada školy:	2001-03-15	022 74/01-2157

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-------	-----------------------------	------

2001-03-02	022-60/01-2157	Připomínky k obsahu insp. zprávy byly
------------	----------------	---------------------------------------